

JASMIN JAJČEVIĆ
Društvo arhivskih zaposlenika
Tuzlanskog kantona
Tuzla

Информативни прилог
UDK 930.253(497.6Tuzla) (048.83)
DOI 10.7251/GUARS1911035

Izveštaj sa Međunarodne konferencije "Tuzlanski arhivski dani", Tuzla, 27–28. septembra 2019.

U organizaciji Društva arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona održana je 27. i 28. septembra 2019. godine u hotelu "Mellain" u Tuzli Međunarodna konferencija pod nazivom "Tuzlanski arhivski dani". Konferencija je okupila stručnjake iz oblasti arhivistike, historije i informaciono-komunikacijskih tehnologija iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije. Izloženo je 19 naučnih radova sa okvirnom temom "Elektronski zapisi kao historijski izvori četvrtre generacije – značaj, zaštita i korištenje". Riječ je o veoma aktuelnoj temi s obzirom na činjenicu da u arhive već godinama stiže sve više digitalne građe.¹

Međunarodnu konferenciju "Tuzlanski arhivski dani" organizovalo je Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, pod pokroviteljstvom Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke. Sponzori konferencije bili su "Kabas" DOO Sarajevo i "Itineris" DOO Tuzla. Na početku, prisutne je pozdravio i održao uvodno izlaganje predsjednik OO Konferencije mr Omer Zulić. Konferenciju je svečano otvorio ministar za kulturu, sport i mlade u Vladi Tuzlanskog kantona Srđan Mićanović.

U uvodnom dijelu konferenciju su pozdravili dr Dinko Čutura, direktor Hrvatskog državnog arhiva, dr Silvija Babić, predsjednica Hrvatskog arhivističkog društva, Lela Pavlović, direktorica Međuopštinskog istorijskog arhiva Čačak i predsjednica Arhivističkog društva Srbije, dr Miroslav Novak, Pokrajinski arhiv Maribor, Spomenka Pelić, predsjednica Arhivističkog udruženja Bosne i Hercegovine i direktorica Kantonalnog arhiva Travnik, Milena Popović Subić iz Arhiva Vojvodine, mr Sejdalija Gušić, predsjednik Arhivističkog udruženja Federacije Bosne i Hercegovine, dr Vlatka Lemić sa Sveučilišta u Zagrebu, predstavница ICARUS-a Hrvatska.

¹ Vidi: <http://volimtuzlu.ba/index.php/tk/najava-dogadaja/9750-veceras-otvaranje-konferencije-tuzlanski-arhivski-dani?fbclid=IwAR31G3kBahwJ6WGIRZxvIo9BKvjMhXY7Ap50G5-uMjE6j92EUiNO-PlrF2lg;>
[https://aktuelno.ba/tag/tuzlanski-arhivski-dani/;](https://aktuelno.ba/tag/tuzlanski-arhivski-dani/)
<https://tuzlainfo.ba/index.php/novosti/item/18848-danas-pocinje-medunarodna-arhivska-konferencija-tuzlanski-arhivski-dani;>
[https://tuzlanski.ba/carsija/tuzlanski-arhivski-dani-prilagoditi-arhive-potrebama-vremena/;](https://tuzlanski.ba/carsija/tuzlanski-arhivski-dani-prilagoditi-arhive-potrebama-vremena/)
[https://rtvtk.ba/tuzlanski-arhivski-dani-okupili-strucnjake-iz-slovenije-hrvatske-srbije-i-bih/;](https://rtvtk.ba/tuzlanski-arhivski-dani-okupili-strucnjake-iz-slovenije-hrvatske-srbije-i-bih/)
[https://www.rtvslon.ba/danas-i-sutra-u-tuzli-tuzlanski-arhivski-dani?fbclid=IwAR1bstVqXqLp2I3A2m7wz4k_9NN7bgFCqIK0ClxFigmDurDdVgTXMns6DE.](https://www.rtvslon.ba/danas-i-sutra-u-tuzli-tuzlanski-arhivski-dani?fbclid=IwAR1bstVqXqLp2I3A2m7wz4k_9NN7bgFCqIK0ClxFigmDurDdVgTXMns6DE)
(Pristup: 12. 10. 2019)

Nakon svečanog otvorenja i obraćanja gostiju, upriličena je promocija knjige dr Vlatke Lemić "Arhivi i arhivistika za suvremenog korisnika". Promotori knjige bili su prof. dr Hrvoje Stančić (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), dr Zdenka Semlič Rajh (Pokrajinski arhiv Maribor) i prof. dr Izet Šabotić (Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli). Na konferenciji je bila upriličena i prezentacija arhivske opreme, te informacionih sistema za upravljanje e-zapisima.

Tema međunarodne konferencije "Tuzlanski arhivski dani" bila je "Elektronski zapisi kao historijski izvori četvrte generacije – značaj, zaštita i korištenje", a realizovana je u sljedeće tri sesije:

Prva sesija

1. Dr Vlatka Lemić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, "Time Machine projekt: arhivske perspektive";
2. Dr Miroslav Novak, Pokrajinski arhiv Maribor, "O mogućnostima upotrebe umjetne inteligencije u arhivima";
3. Prof. dr Izet Šabotić, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Elektronski zapisi kao historijski izvori – prednosti i zamke;
4. Dr Zdenka Semlič Rajh, Pokrajinski arhiv Maribor, "RiC (Records in Context) i elektronski zapisi".

Druga sesija

5. Prof. dr Hrvoje Stančić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, "Blockchain i očuvanje povjerenja u e-zapise";
6. Dr Silvija Babić, Hrvatski državni arhiv, "Propitivanje temeljnih arhivističkih principa u e-okruženju";
7. Mr Aida Škoro Babić, Arhiv Republike Slovenije, "Izazovi arhiviranja elektroničke građe slovenačkog pravosuđa";
8. Zoran Vukelić, Istorijski arhiv Subotica, "Prednosti i mane elektronske komunikacije – Iz prakse Službe zaštite arhivske građe i registratorskog materijala Istorijskog arhiva Subotica";
9. Mr Jasmin Jajčević, Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, "E-zapisi – prednosti, nedostaci i preporuke zaštite";
10. Mr Omer Zulić, Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, "Uloga propisa u uspostavljanju sistema upravljanja e-zapisima u Bosni i Hercegovini";
11. Msr Jasmina Živković, Istorijski arhiv Požarevac, "Zaštita podataka o ličnosti kao izazov u vremenu elektronskih zapisa".

Treća sesija

12. Prof. dr Sead Selimović, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, "Značaj elektroničkih izvora za izučavanje historije Bosne i Hercegovine od 1992. do 1995. godine";
13. Slobodanka Cvetković, Istorijski arhiv Požarevac, "Dokumenti istrgnuti iz konteksta, opasnost od manipulisanja naukom";
14. Tatjana Segendinčev, Istorijski arhiv Subotica, "Korišćenje 'e-arhive' u istraživanju na primeru čitaonice Arhiva Subotice";
15. Stjepan Prutki, Irena Milobara, Državni arhiv u Vukovaru, "Mogući metapodaci i njihovo povezivanje u opisu i korištenju digitaliziranih zemljišnih knjiga Državnog arhiva u Vukovaru";
16. Milena Popović Subić, Arhiv Vojvodine, Novi Sad, "Javni registri osnov e-uprave";
17. Jugoslav Veljkovski, Istorijski arhiv Grada Novog Sada, "Šta posle papira? E-dokumenti i pisanje istorije u XXI veku";
18. Dr Gašper Šmid, Arhiv Republike Slovenije, "SI AS 2058, Zbirka stenografskih bilješka sednica predstavnika, senata i skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije, 1919–1939, 1.2 t. M";
19. Žarko Štrumbl, dr Gašper Šmid, Arhiv Republike Slovenije, "Digitalizacija negativa na staklenim panelima iz SI AS 1138, Geodetska administracija Republike Slovenije".

Predsjednik Organizacionog odbora Konferencije mr Omer Zulić istakao je da se već nekoliko decenija susreću sa stvaranjem elektronskih zapisa, ali da smatra da nisu na najadekvatniji način odgovorili na sve izazove sa kojima se susreću u vezi tih zapisa, od njihovog nastanka, korištenja, pa i zaštite. "Da ne bismo došli u situaciju da nakon nekoliko decenija razmišljamo da li smo uopće sačuvali te važne historijske izvore, bitno je da u ovom momentu aktueliziramo to pitanje i ponudimo određena rješenja i smjernice".²

Zemlje regiona već su napravile značajne korake u uspostavljanju sistema upravljanja e-zapisima u arhivima i registraturama, jer to više nije stvar izbora nego potrebe. Profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr Hrvoje Stančić istakao je da je informacijska tehnologija već dugo prisutna u arhivima, da gradivo dolazi u arhive, zbog čega upravo arhivi trebaju biti spremni preuzeti, danas dominantno, elektroničko gradivo.³

Predstavnica Istorijskog arhiva Požarevac Slobodanka Cvetković istakla je da arhivistima u Srbiji najviše pravi problem to što prethodne stvari za uređenje arhivi-

² Vidi: <https://tip.ba/2019/09/28/foto-tuzlanski-arhivski-dani-prilagoditi-arhive-potrebama-vremena/> (Pristup: 12. 10. 2019)

³ Vidi: <http://www.fena.ba/article/1109370/tuzlanski-arhivski-dani-prilagoditi-arhive-potrebama-vremenavideo?fbclid=IwAR1Xwi3SQqlXChp8iOJlZp5wGcKa2TLenzxRRSZq6RcU0EOyPIkpupno5M> (Pristup: 12. 10. 2019)

stičke struke u dovoljnoj mjeri nisu prilagođene kako bi ispratili ono što im se dešava na polju elektronskih zapisa.⁴

Cilj Konferencije bila je razmjena znanja i iskustava na vrlo aktuelnu i značajnu temu "Elektronski zapisi kao historijski izvori četvrte generacije – značaj, zaštita i korištenje". Na ovaj način Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona nastojalo je dati svoj doprinos uspostavljanju, uređenju i unapređenju sistema upravljanja e-zapisima u arhivima, ali i registraturama. Učesnici i izlagači na Konferenciji bili su eminentni stručnjaci iz oblasti arhivistike, informacionih tehnologija i historije iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Slovenije. Prilagođavanje arhiva potrebama vremena obilježenog novim tehnologijama je proces i zato je najvažnije raditi na razvoju i razumijevanju novih tehnologija i njihovoj efikasnoj primjeni, istakli su stručnjaci na održanoj konferenciji. Tako će se i digitalna građa kvalitetno zaštititi i biti dostupna korisnicima onda kada oni to trebaju. Za taj proces izuzetno su važni i stručni i naučni skupovi, kao što je bio ovaj u Tuzli.

⁴ Vidi: <https://tip.ba/2019/09/28/foto-tuzlanski-arhivski-dani-prilagoditi-arhive-potrebama-vremena/> (Pristup: 12. 10. 2019)